

ÚSTREDIE SLOVENSKEHO KATOLÍCKEHO ŠTUDENTSTVA – PREDCHODCA ÚSTREDIA SLOVENSKEJ KREŠŤANSKEJ INTELIGENCIE

Ľubomír Viliam Prikrýl

Abstrakt. Autor v štúdií oboznamuje čitateľa s ustanovizňami, ktoré predchádzali dnešnému Ústrediu slovenskej kresťanskej inteligencie. Boli to krátko pôsobiace Sociálne združenie slovenského študentstva (SSSŠ) a Ústredie slovenského katolíckeho študentstva (ÚSKŠ). Táto ustanovizeň sa krátko po vzniku stala riadnym členom svetovej organizácie katolíckych študentov Pax Romana. Ústredie malo svoje časopisy a vydavateľstvo, ktoré vydávalo diela začínajúcich a neskôr významných slovenských básnikov a spisovateľov. V čase komunistického režimu to bolo Združenie slovenských katolíckych študentov v Madride, ku ktorému sa pripojilo Združenie slovenského katolíckeho študentstva v zahraničí, ktoré sa ustanovilo v Paríži.

Abstrakt. Zentrale der slowakischen katholischen Studenten – Vorgänger der Zentrale der slowakischen christlichen Intelligenz. Autor in der Studie macht die Leser mit Institutionen bekannt, die die heutige Zentrale der slowakischen Christian Intellektueller voran ging. Es waren kurz wirkender Sozialverband der slowakischen Studenten (Sociálne združenie slovenského študentstva – SSSŠ) und die Zentrale der slowakischen katholischen Studenten (Ústredie slovenského katolíckeho študentstva – ÚSKŠ). Kurz nach der Gründung hat sich diese Einrichtung zu einem Vollmitglied der Weltorganisation der katholischen Studenten Pax Romana zu werden. Die Zentrale hatte seine Zeitschriften und den Verlag, der die Werke von Anfänger und später bekannten slowakischen Dichter und Schriftsteller veröffentlicht. Zur Zeit des kommunistischen Regimes war es der Verband der slowakischen katholischen Studenten in Madrid, zu denen trat der Verband der slowakischen katholischen Studenten im Ausland, der in Paris gegründet worden.

Ústredie slovenskej kresťanskej inteligencie (ÚSKI) je ustanovizeň, ktorá nesie toto pomenovanie v podstate len štvrt storočia. Jej počiatky však siahajú až do časov po prvej svetovej vojne. V roku 1919 vzniklo v Ružomberku Sociálne združenie slovenského študentstva (SSSŠ), ktoré však Ministerstvo školstva zakázalo. Napriek tomu toto spoločenstvo pracovalo a v roku 1921 zasa v Žiline založili Ústredie slovenského katolíckeho študentstva (ÚSKŠ), ktoré zastrešovalo spolky katolíckych študentov v jednotlivých stredných, ale aj vysokých školách.

Ústredie slovenského katolíckeho študentstva

– 59 –

Počiatky vývoja hnutia slovenského študentstva spadajú do doby slovenského národného obrodzenia a osamostatnenia spisovnej slo-

venčiny. Slovenské študentstvo už koncom 18. storočia sa organizuje v smere národnom, politickom a spoločenskom a hlása potrebu intenzívnej kultúrnej práce. Vtedajším podmienkam rozvoja slovenského študentstva pomohli cirkevné semináre, kde boli vlastne počiatky samotného slovenského študentského života. Práca tejto cirkevnej inteligencie viedla postupne aj k ľudu do dedín a pomáhala riešiť jeho nemalé problémy. Neskoršie počiatkom 19. storočia a hlavne v rokoch revolučných, pod vplyvom francúzskej revolúcie vznikali na Slovensku národne sebauvedomovací politicko-spoločenský prúd tvoriaci sa hlavne zo zástupcov študentstva. Táto generácia, inak nazývaná aj „štúrovská“, hlásala potrebu drobnej práce medzi ľuďmi na poli kultúrnom, sociálnom a hospodárskom. To malo za následok zvýšený záujem o štúdium na cirkevných seminároch, ale aj na univerzitách v neďalekej Viedni a Budapešti. V otázke sebauvedovania Slovákov zohrala Viedeň mnoho. Tu sa študenti pod vedením evanjelika Ľudovíta Štúra sebauvedovali a potom odchádzali domov viesť a učiť nevzdelaný ľud (*História*)¹.

Počas prvej svetovej vojny sa spolu s prebúdzaním národného povedomia prebúdzalo aj študentské hnutie. Slovenskí vysokoškóľáci v univerzitných strediskách mali svoje vlastne združenia a na stredných školách sa zakladali tajné spolky. Na stretnutiach týchto združení sa okrem iného učili pravopis, čítali slovenské knihy a recitovali básne. Uverejňovaním článkov v tlači sa dával podnet k bližšiemu zoznámeniu sa národne cítiacich študentov a k systematickej organizačnej práci. Táto práca bola prerušená už októbrovým prevratom. Pohyb slovenského študentstva tým dostáva novú formu a voľnejšie ovzdušie. Ide do obcí medzi ľud, hlavne na východ, agituje za štátnu jednotu československú a začína rozvíjať svoju organizačnú sieť po stredoškolských ústavoch. Strediskom študentského hnutia v tej dobe bol Ružomberok. Slovenské študentstvo tvorilo jednotnú frontu bez ohľadu na náboženské presvedčenie. Tu je nutné poznamenať, že všetci prední organizátori boli neskoršie z ružomberského gymnázia vyhodení (*História*).

Po založení Univerzity Komenského v Bratislave v roku 1919 nastal veľký problém s ubytovaním študentov, nakoľko v Bratislave neexistoval žiaden vysokoškolský internát. Preto sa časť katolíckych študentov obrátila na kňaza Eugena Filkorna, ktorý mal skúsenosti zo zakladania stredoškolských internátov počas Monarchie. V roku 1922 sa Eugen Filkorn dohodol so správou sirotinca svätej Alžbety, ktorý sa nachádzal na mieste neskoršieho Svoradova o tom, že sa tam

¹ Veľa citácií sa viaže k prameňom bez uvedenia autora. Tie sú písané kurzívou a v texte citované prvým slovom názvu, ak to postačuje na rozlíšenie (pozn. redakcie).

budú môcť ubytovávať študenti. Priestory však boli veľmi nevyhovujúce, preto sa rozhodlo o výstavbe prvého moderného internátu na území Bratislavy. Na tento účel sa založil podporný Spolok Kolégia sv. Svorada pod vedením trnavského biskupa Pavla Jantauscha. Hlavným cieľom Spolku bolo zakladať, podporovať a vydržovať internáty. Eugen Filkorn zvolil pre novotvoriaci sa internát názov Svoradov. Výstavba stála 1 100 000 Kčs. Z nich sa v Amerike podarilo vyzbierať 200 000 Kčs, 200 000 Kčs dala Bratislavská župa a 200 000 Kčs slovenskí biskupi (Ján Vojtaššák prispel sumou 50 000 Kčs). Taktiež zbierky po celom Slovensku vyniesli nezanedbateľnú sumu. Zvyšok peňazí poskytli ako úver banky (Judák 1996, s. 204; Letz 2000, s. 339 - 340; Riaditeľ; Svoradov; Kaššovič 1933, s. 593 - 597).

Karol Sidor a Augustín Način žiadali 30. marca 1919 riaditeľa gymnázia v Ružomberku Bohdana Haluzického o povolenie založiť v škole spolok s názvom Sociálne združenie slovenského študentstva (SSSŠ). Súhlas však nedostali. Nedostal ho neskôr ani ďalší študent, ba ani skupina žiakov zo štyroch nižších tried. Ministerstvo školstva nechcelo rozumiť takýmto záujmom študentov, a preto výnosom číslo 18613 z 27. mája 1920 „so zreteľom na mimoriadne pomery na slovenských stredných školách“ tieto združenia zakázalo (Ďurica 2003, s. 306; *Dvadsať*, s. 49, 93, 159 - 162; *Kalendárium*, s. 599). Napriek zákazu vznikol 29. júna 1919 dočasný ústredný výbor katolíckeho študentstva pod predsedníctvom Karola Sidora. Elán a nadšenie katolíckych študentov však nebolo možné ubiť. Práca so stredoškólákmi nebola najľahšia, ale bola príťažlivá a bola bohatá na zážitky (*Dvadsať*, s. 93, 159).

Slovenských študentov zvládli národné cítenie, entuziazmus a obojatosť. Aby krásne myšlienky v budúcnosti nezanikli, bolo potrebné dať celému študentskému hnutiu jasný zmysel a pevný organizačný rámec. Tento cieľ sledoval prvý zjazd katolíckych študentov-stredoškólákov, ktorý sa konal 3. až 5. augusta 1919 v Ružomberku. Zjazdu sa zúčastnilo takmer 800 študentov, prevažne stredoškólákov, a veľký počet českých katolíckych študentov pod vedením Jana Šrámka. Kongres otvoril Andrej Hlinka. Na základe výsledkov rokovania sa v školách zakladali „sociálne združenia“. Boli to spolky pre ochranu sociálnych a kultúrnych záujmov študentov. Utužovali v nich národné i náboženské cítenie. Na návrh Ignáca Grebáča-Orlova potvrdili v predsedníctve Karola Sidora. Funkčné obdobie predsedu bol jeden školský rok. Potom vznikali študentské katolícke spolky aj v Rajci, Žiline, Trnave a v Trenčíne. Nevydarené pokusy o založenie takýchto spolkov boli aj v Leviciach, Štubnianskych Tepliciach (dnes Turčianske Teplice), Košiciach, Levoči a Prešove. Duchovným vodcom hnutia sa stal bratislavský kanonik a pápežský prelát Pavol Blaho (*Spo-*

mienky; Dvadsať, s. 49, 93 – 94; *História*; Judák 1996, s. 202; Mikuš 1938, s. 588 – 589). Čestným predsedom sa stal Andrej Hlinka (*Spo-mienky*). Tento zjazd dal ustanovizni organizačný základ (*Ústredie 1930*, s. 6, 93 – 94).

Dňa 6. augusta 1919 bol kongres slovenskej študujúcej mládeže v Turčianskom Svätom Martine. Poslucháč práva Karol Sidor tam vy-slovil požiadavku utvoriť vyšší zväz s ponechaním autonómie pre katolícke študentské spolky. Pokrokárski študenti, povzbudzovaní osobnosťou školského referenta Antona Štefánka proti tomu ostro a hlučne protestovali (*Dvadsať*, s. 94, 115 – 117).

V Trnave sa 3. januára 1920 uskutočnil pracovný zjazd SSSŠ. Vie-dol ho predseda tejto organizácie v Trnave Dominik Drgon. Na zjaz-de sa dohodli, že II. pracovný zjazd slovenského katolíckeho študent-stva usporiadajú v Prešove. Jeho prípravy však zastavil ministerský zákaz, podľa ktorého v stredných školách sa nesmeli organizovať nija-ké združenia či organizácie. Výnimku mali iba samovzdelávacie krúž-ky. Ministerstvo školstva 17. apríla 1920 zakázalo činnosť SSSŠ. Na-priek tomuto zákazu táto ustanovizeň pracovala aj potom. Napriek zákazu sa však 23. mája 1920 v Prešove tento pracovný zjazd konal, a to za hojnej účasti študentov, predovšetkým z východného Sloven-ska (*Dvadsať*, s. 94 – 95, 159).

V dňoch 25. až 27. júla 1920 sa konal II. manifestačný kongres katolíckych študentov v Brne. Po ňom boli porady medzi Čechmi a Slováckmi, na ktorých Karol Sidor a jeho priatelia bránili stanovis-ko samostatného a nikomu nepodliehajúceho slovenského ústredia (*Dvadsať*, s. 95).

Na druhom ružomerskom zjazde 8. augusta 1920 sa katolícki vy-sokoškoláci dohodli, že na svojich univerzitách – v Prahe a v Brne – založia náboženské spolky, ktoré boli pre prichádzajúcich študen-tov oporou v núdzi, školou náboženského a národného cítenia a pre verejnosť interpretom smeru, ktorým sa mienia slovenskí študen-ti uberať. Takto vznikol v Prahe spolok „Považan“ a v Brne „Tatran“ (*Dvadsať*, s. 99; *História; Ústredie*; Mikuš 1933, s. 589 – 590).

Dňa 8. augusta 1920 sa v Ružomberku konal II. manifestačný zjazd katolíckych študentov. Z obavy z vylúčenia zo školy bola malá účasť. Karol Sidor predniesol obsiahly referát o pomere k českému katolíckemu ústrediu (*Dvadsať*, s. 95 – 99).

Na slávnom treťom zjazde slovenských katolíckych študentov 14. a 15. augusta 1921 v Žiline bolo definitívne založené Ústredie slovenského katolíckeho študentstva (ÚSKŠ) ako strešná organizá-cia všetkých slovenských katolíckych spolkov a združení stredošk-olských a vysokoškolských študentov. Zjazd sa začal svätou omšou vo farskom Kostole Najsvätejšej Trojice, ktorú celebrowal spišský sídel-

ný biskup Ján Vojtaššák, ktorý mal na vlastnom zjazde úvodný príhovor. Zjazdu sa zúčastnilo 700 katolíckych študentov a prítomní boli aj Andrej Hlinka a ďalší dvaja biskupi – trnavský Pavol Jantausch a banskobystrický Marián Blaha. Obsiahlu slávnostnú reč mal Vojtech Tuka. Predsedom ustanovizne sa na tomto zjazde stal Július Stano (Ďurica, s. 320; *Dvadsať*, s. 5, 15 – 27, 99; Stano 2012, s. 5; *Ústredie*). Zjazd predstavoval normovú reorganizáciu a vytvoril centrálu so sídlom v Brne (*Ústredie 1930*, s. 6).

Po založení Ústredia slovenského katolíckeho študentstva vznikali pod jeho zastrešením ďalšie študentské spolky – spolok slovenských akademikov „Rod“ v Ružomberku, „Spolok katolíckych študentov“ v Rajci, spolok kysuckých akademikov „Kysučan“ v Kysuckom Novom Meste, „Samovzdelávajúci krúžok Jána Hollého“ pri rímskokatolíckom učiteľskom ústave v Spišskej Kapitule, „Mariánska družina“ v Trnave, akcia katolíckej mládeže „J. A. S.“ v Košiciach, „Spolok Klerikov Jána Hollého“ v Nitre, „Samovzdelávajúci krúžok Martina Čulena“ v Kláštore pod Znievom, „Literárny krúžok sv. Jána Zlatoústeho“ v Košiciach, či „Radlinského samovzdelávajúci krúžok“ v Trnave. Ústredie slovenského katolíckeho študentstva takto združovalo viac ako tisíc slovenských katolíckych študentov a akademikov. Dňa 2. októbra 1921 založili v Bratislave spolok slovenských katolíckych akademikov Moyses. Bol to jeden z najagilnejších spolkov organizovaných v ÚSKŠ (*Dvadsať*, s. 70, 103; Mikuš 1933, s. 590 – 591).

Manifestačný štvrtý zjazd v máji 1923 prijal uznesenie o vydávaní vlastného časopisu „Rozvoj“. Čoskoro mal „Rozvoj“ 2 500 predplatiteľov a stal sa najrozšírenejším študentským časopisom na Slovensku. Organizácia dostala pevný a jasne formulovaný ideový smer a ujasnila si pomer k iným organizáciám. Predsedom sa stal medik Jozef Španka, ktorého v nasledujúcom roku vystriedal znova Július Stano (*Dvadsať*, s. 50, 99; Judák 1996, s. 339 – 340; *Kalendárium*, s. 590; Stano 2012, s. 5; *Svoradov; Ústredie; Ústredie 1930*, s. 6).

V roku 1925 sa konal piaty zjazd – zasa manifestačný – v Banskej Bystrici. Predsedom sa vtedy stal Martin Sokol a v školskom roku 1926 – 1927 Ferdiš Klinda (*Dvadsať*, s. 52, 54, 55; Mikuš 1933, s. 590).

V roku 1926 organizovalo ÚSKŠ 11 spolkov a jednotlivé spolky mali úhrnom 650 členov (436 činných, 133 zakladajúcich, 53 prispievajúcich a 28 čestných). Členovia spolkov pracovali okrem iného v orolských jednotách a v niektorých iných spolkoch, v ktorých sa zveľaďovali v literárnych, hudobných, apologických a dramatických odboroch (*História*).

VI. manifestačný zjazd ÚSKŠ sa konal v roku 1927 v Košiciach.

Predsedom sa stal Matej Huška. Miesto programovej reči povedal: „Mojím programom ako predsedu ÚSKŠ je práca, práca a zasa práca“. ÚSKŠ bolo prvé, čo sa verejne a nekompromisne postavilo proti úsiliam anglického lorda historika, ktoré ohrozovali integritu Slovenska. Týmto historikom bol Robert William Seton-Watson (* 1879), známy ako Scotus-Viator. V roku 1928 sa stal predsedom Ján Ďurčanský. V tomto roku sa prelát Pavol Blaho pre pokročilý vek vzdal funkcie duchovného vodcu ÚSKŠ a biskup Pavol Jantusch vymenoval za nového duchovného vodcu nitrianskeho kanonika a pápežského preláta Eugena Filkorna (*Dvadsať*, s. 55 – 58; Judák 1996, s. 590). V tom istom roku bola prevažná časť budovy Svoradova dokončená a biskup Pavol Jantusch ju 1. mája slávnostne posvätil. Potom ÚSKŠ prenieslo svoje sídlo do tohto objektu (Kaššovič, s. 594).

V Bratislave sa v roku 1929 konal VII. zjazd, zasa manifestačný. Predsedom sa stal Jozef Zvrškovec (*Kalendárium*, s. 590). Už v nasledujúcom roku sa konal VIII. zjazd v Ružomberku, kde sa predsedom stal Jozef Cieker, ktorý sa zapojil do činnosti viacerých katolíckych spolkov. V nasledujúcom roku – 1930 – ktorý bol pre túto ustanovenie jubilejným, ho vo funkcii predsedu vystriedal František Galan (*Dvadsať*, s. 59, 60, 63; *Foundation*; Mikuš 1933, s. 590; *Kalendárium*).

V roku 1931 usporiadalo ÚSKŠ s akademickým seniorátom III. kongres slavianských katolíckych akademikov v Bratislave. Dňa 5. júla tu založili inštitúciu s názvom Slavia Catholica. Na jeden deň preložili rokovanie kongresu do Nitry (*Dvadsať*, s. 28, 62).

Na deviatom zjazde v Banskej Bystrici v roku 1932 zvolili za predsedu ÚSKŠ znova Františka Galana (*Dvadsať*, s. 63, 68; Judák 1996, s. 590). Vtedy zasahovali do práce ÚSKŠ významne aj vysokoškolskécky. Prejavilo sa to najmä na zjazde v Banskej Bystrici v roku 1932. Odvtedy neoficiálne pracovala aj dievčenská komisia. Jej predsedníčkou bola prof. Mária Klačanská. Jozef Kosorin sa stal predsedom stredoškolskej komisie (*Dvadsať*, s. 68, 152).

V roku 1933 sa členovia ÚSKŠ v roku 1933 v hojnom počte zúčastnili Pribinových osláv v Nitre, v rámci ktorých sa konal aj X. zjazd tejto organizácie. Na tomto zjazde bola aj početná účasť českých katolíckych študentov. Andrej Hlinka pri tej príležitosti posvätil vlajku tejto organizácie. Predsedom sa vtedy stal Ján Kempný. Po tomto zjazde a oslavách sa začala perzekúcia slovenskej katolíckej mládeže (*Dvadsať*, s. 26, 29, 63 – 64, 69, 75 – 76).

Početná účasť českých katolíckych študentov bola aj na XI. zjazde ÚSKŠ v roku 1934 v Ružomberku. Zjazd sa konal v rámci sedemdesiatych narodenín Andreja Hlinku a stal sa významnou národnou a katolíckou manifestáciou. Za predsedu vtedy zvolili znova Jozefa

Zvrškovca, ktorého v nasledujúcom roku vystriedal Jozef Kosorin (*Dvadsať*, s. 67 - 68, 69, 75).

ÚSKŠ malo podstatnú účasť na prípravách a na vedení I. zjazdu česko-slovenských katolíkov, ktorý sa konal v júli 1935 v Prahe (*Dvadsať*, s. 69, 72).

XII. zjazd ÚSKŠ sa v roku 1936 uskutočnil v Spišskej Kapitule a pokračovanie mal v Košiciach a v Spišskej Novej Vsi. Predsedom sa vtedy stal Jozef Kirschbaum (*Dvadsať*, s. 70, 79). Na tomto zjazde sa zrodila myšlienka samostatného organizovania katolíckych vysokoškoláčok. Akademičky, členky spolku Moyses, utvorili pod vedením prof. Márie Pecko-Pečnerovej Kľačanskej samostatný Spolok slovenských katolíckych akademičiek (*Dvadsať*, s. 152 - 153).

V dňoch 27. až 29. júna 1937 sa konal zjazd ÚSKŠ v Banskej Štiavnici, kde zvolili za predsedu znova Jozefa Kirschbauma. Medzi snehujúcich študentov prišiel Andrej Hlinka. V ich prítomnosti akoby ho bola opustila choroba a staroba. Privítal ho predseda ÚSKŠ Jozef Kirschbaum a tajomník Štefan Mikula. Bol to posledný zjazd, na ktorom prehovoril Andrej Hlinka. Celé hodiny pochodovali žiaci a študenti ulicami Banskej Štiavnice, nadšene volajúc heslo nášho národného a katolíckeho boja (*Dvadsať*, s. 81).

V školskom roku 1937 vďaka práci ÚSKŠ došlo po prvý raz k výmene medzi slovenskými a slovinskými vysokoškoláčkami. Toto sa zopakovalo aj v nasledujúcom školskom roku (*Dvadsať*, s. 154).

V lete 1937 usporiadalo ÚSKŠ pre katolícke akademičky v Beluškých Slatinách za minimálny poplatok pre dvadsať študentiek dvojtýždňový pobyt spojený s duchovnými cvičeniami. V roku 1938 sa to zopakovalo (*Dvadsať*, s. 153).

XIV. zjazd ÚSKŠ v Žiline organizovali v roku 1938 spoločne s orolským zjazdom. Stal sa novou mohutnou manifestáciou, a to tak národnou, ako aj katolíckou. Jozef Kirschbaum tu odišiel zo študentského života a ponechal si len funkciu predsedu zahraničnej komisie. Predsedom ÚSKŠ sa po ňom stal Štefan Mikula (*Dvadsať*, s. 83, 85, 86).

Na XV. zjazde v Banskej Bystrici sa stal predsedom znova Štefan Mikula. Predstavitelia ÚSKŠ pri tejto príležitosti navštívili aj hroby Martina Rázusa a Andreja Hlinku (*Dvadsať*, s. 154).

Na XVI. zjazde ÚSKŠ, ktorý sa konal v Prešove 30. júna 1940, prehovoril aj prezident Slovenskej republiky Jozef Tiso, ktorý okrem iného povedal: „V našom štáte sme si povedali, že zásady kresťanské nám budú smerodajnými v každom ohľade.“ Pri príležitosti tohto zjazdu zriadili autopostu, ktorá používala príležitostnú pečiatku. Išlo totiž o 20. výročie založenia tejto organizácie slovenských katolíckych študentov (Sbĕratelství; Svetskí).

Bohoslovci

Bohoslovci mali osobitné postavenie. Aj títo študenti mali v rámci kňazských seminárov svoje krúžky. Boli to v Nitre krúžok „Bernolák“, v Spišskej Kapitule „Spolok svätého Pavla“ a v Trnave „Osvald“, ktorý neskôr pôsobil v Bratislave. Literárne krúžky mali aj bohoslovci v Banskej Bystrici a v Košiciach. Tieto bohoslovecké krúžky boli od počiatku členmi Ústredia slovenského katolíckeho študentstva a mali svoje zastúpenie aj vo vedení – predseda krúžku „Osvald“ bol podpredsedom Ústredia (*Dvadsať*, s. 158).

Publikačná činnosť

Už v novembri 1918 začali slovenskí študenti realizovať myšlienku vydávať študentský časopis. Časopis vydávali v Ružomberku a Karol Sidor mu dal názov Vatra. Okolo tohto časopisu sa vytvoril aj študentský spolok s rovnakým názvom Vatra. Na zjazde v Žiline v auguste 1921 urobil Karol Sidor neskôr z tohto časopisu orgán Ústredia slovenského katolíckeho študentstva. V roku 1923 nahradili v ÚSKŠ časopis Vatra svojím časopisom Rozvoj. V jeho redigovaní sa vystriedali viacerí mladí, ale aj starší skúsenejší redaktori – Matej Huťka, Peter Prídavok, Ján Ferenčík a Miloslav J. Zvrškovec. Medzi prispevateľmi časopisu boli začínajúci a neskôr významní slovenskí literáti – Rudolf Dilong, Milo Urban, Andrej Žarnov a iní (Đurica 2003, s. 320; *Dvadsať*, s. 57, 92, 163 – 164, 173 – 174; Országh-Hviezdoslav).

Ústredie vydávalo aj knižné publikácie. Už Sociálne združenie slovenských študentov vydalo v roku 1919 stanovy a program hnutia pod názvom „Legitimačná a informačná knižočka pre členov S. S. Š.“ i „Pravidlá zdvorilosti“. V roku 1922 vydali v Brne „Pamätník sjazdu katolíckeho študentstva, konaného v dňoch 14. a 15. augusta 1921 v Žiline“, ktorý zostavil Ján Hollý. Publikácia obsahuje referáty a prejavy, ktoré na zjazde odzneli. Ústredie predložilo túto publikáciu slovenskej katolíckej verejnosti v nádeji, že vzbudí živý záujem o veci študentov. Pre kongres Pax Romana v talianskej Bologni v roku 1925 vydali už spomínanú propagačnú publikáciu „La Slovaquie et la jeunesse étudiante slovaque“. Životnou požiadavkou Slovákov bolo vybudovanie slovenskej technickej vysokej školy. Preto Ústredie v roku 1924 vydalo brožúru Gustáva Gavoru „Za slovenskú techniku“. Nákladom tlačiarne Únia vydali v roku 1933 preklad knihy Frančiška Grivca „Slovanskí apoštolovia sv. Cyril a Metod“ (*Dvadsať*, s. 164 – 165).

V decembri 1931 založil vtedajší predseda ÚSKŠ František Galan Edíciu slovenských katolíckych autorov. Už v prvom roku vyšla kniha básní vtedajšieho podpredsedu Ústredia Milana Hviezdina „Horúce ráno“ (*Dvadsať*, s. 165-166).

Nový redaktor Konštantín Čulen rozdelil v roku 1932 edíciu na dve – Edícia katolíckych autorov bola pre vedecké práce, a pre beletriu bola edícia Prameň (*Prameň; Španielske kráľovstvo*, s. 166).

Konštantín Čulen tu vydal dielo „Roky slovenských nádejí a sklamaní“. Bola to vlastne prvá práca o živote slovenského školstva. Oboznámil čitateľa s dejinami gymnázií v Banskej Bystrici a v Kláštore pod Znievom, ba aj iných slovenských škôl, ktoré v minulosti ohrozovala vzrastajúca maďarizácia. Práca našla ohlas a odmenili ju Štefánikovou cenou Slovenskej krajiny i cenou Matice slovenskej. V roku 1933 vydalo Ústredie pamätnicu „Slovenské študentstvo Pribinovi“, ktorá mala byť jednak darom slovenského katolíckeho študentstva Pribinovej pamiatke, ale zároveň pripomínala blížiace sa 15. výročie trvania hnutia slovenského katolíckeho študentstva (*Dvadsať*, s. 166 – 167).

V edícii Prameň vyšla v roku 1932 zbierka básní Andreja Žarnova „Hlas krvi“, ktorú odmenili Štefánikovou literárnou cenou. Nasledovala kniha noviel Mila Urbana „S tichého frontu“. Tento mladý autor sa tu predstavil ako objaviteľ slovenského sedliactva a našej dediny. Vtedy roku 1933 vyšlo dielo ďalšieho predstaviteľa slovenskej povojnovej poézie Valentína Beniaka „Kráľovská reťaz“. Tido J. Gašpar tu vtedy vydal biografickú prácu „Trvalé svetlá“, v ktorej boli portréty slávnych slovenských mužov. Ďalej, v roku 1934, to boli literárno-kritické práce J. E. Bora (vlastným menom Arnošt Zaťko) „Návrat minulosti“ a „Poézia povojnového Slovenska“. Vyšli tu aj básnické zbierky „Helena nosí ľaliu“ od Rudolfa Dilonga, „Belasé vršky“ od Pavla G. Hilbinu, „Menom ťa neviem osloviť“ a „Kvety na troskách“ od Svetoslava Veigla, „Dom v ceste“ od Štefana Atilu Brezányho, či „Zápisky starého študenta“ od Jána E. Bora. Vyšli tu aj rozprávky od Štefana Hozu, Karola Záložníka a Viery Onofrejovej (*Dvadsať*, s. 166 – 167).

Sociálna práca

Prvým pokusom o založenie organizácie, ktorá by zastrešovala spolky katolíckych študentov v jednotlivých školách, bolo v roku 1919 založenie ustanovizne s názvom „Sociálne združenie slovenského študentstva“ (SSSS). V školách zakladali „sociálne združenia“. Boli to spolky pre ochranu sociálnych a kultúrnych záujmov študentov. Utužovali v nich národné i náboženské ctenie (*Kalendárium*, s. 588 – 589).

Po založení Ústredia slovenského katolíckeho študentstva popri iných činnostiach pokračovali aj v sociálnej oblasti. Dokonca pri vedení ustanovizne vznikla aj sociálna komisia, ktorá mala dve zložky. Tá pracovala tak na poli materiálnom, ako aj na poli ideovom. V čase vzniku Ústredia neboli vysokoškolské internáty, ba ani štipendia. Sociálna komisia každoročne usporadúvala „Vianočnú akciu“, ktorá vďaka

priaznivcom katolíckej mládeže bola vždy úspešná. Napríklad na Vianoce v roku 1929 vyniesla 10 000 Kčs. Tieto financie potom použili na podporu chudobných študentov. Občas robili aj ošacovacie akcie. V roku 1940 vymohla táto komisia pre katolíckych vysokoškolákov v Charitase lacnejšie obedy – zľava na jednom obede pre nich bola 2,50 Ks. V Charitase sa stravovalo asi 200 akademikov, za rok vydali asi 40 000 zlacnených obedov, takže celkove poskytli zľavu v sume 100 000 Ks. Karol Mederly založil a viedol Spolok pre podporovanie slovenských katolíckych akademikov, v ktorom bol predseda sociálnej komisie ÚSKŠ tajomníkom. Tento spolok poskytoval študentom dlhodobé i krátkodobé pôžičky. Ideová časť práce sociálnej komisie spočívala v tom, že vo svojom orgáne Rozvoj či na manifestáciách rozoberali sociálne otázky podľa encyklik „Rerum novarum“ a „Quadragesimo anno“. Manifestačný zjazd v Spišskej Kapitule v roku 1936 bol celý venovaný sociálnym otázkam (*Dvadsať*, s. 168 – 169).

Hlinkov pokál

V septembri 1924 pri príležitosti 60. narodenín Andreja Hlinku dalo Ústredie slovenského katolíckeho školstva vyhotoviť strieborný pokál. Vrchol pokála tvorila soška oslávenca. Odovzdali mu ho na bankete, ktorý usporiadali na jeho počesť. Oslávenec vrátil pokál Ústrediu so želaním, aby ho každý rok udelili osobe, ktorá sa v uplynulom roku najväčšmi zaslúžila o slovenský národ a o slovenské katolícke študentstvo. Ako prvý ho dostal práve on. Do roku 1940 boli pokálom poctení spišský sídelný biskup Ján Vojtaššák, zakladateľ a riaditeľ Svoradova prelát Eugen Filkorn, senátor Ján Kovalík, prelát Pavol Blaho, riaditeľ Matej Murín, prelát Ľudovít Okánik, minister Jozef Tiso, univerzitný profesor Josef Babor, znova Andrej Hlinka, rektor prelát Ján Ferenčík, poslanec Jozef Sivák, poslanec Karol Sidor, provinciál jezuitov Rudolf Mikuš, ministerský predseda a rektor Slovenskej univerzity Vojtech Tuka a napokon prezident Slovenskej republiky Jozef Tiso (*Dvadsať*, s. 7 – 8, 120, 142; *Ocenenia*).

Od roku 1944 opatroval Hlinkov pokál Jozef M. Kirschbaum, ktorý v roku 1950 v mene seniorátu ÚSKŠ oživil tradíciu odovzdávania Hlinkovho pokála v USA (*História*).

Pax Romana

V roku 1920 švajčiarski katolícki študenti prehľadli svoje kontakty s ostatnými študentmi, najmä s holandskými a španielskymi. Predseda združenia švajčiarskych študentov Max Gressly a generálny tajomník združenia holandských katolíckych študentov Gerard Brom požiadali o schválenie Vatikánu. Pietro kardinál Gasparri priniesol

5. júna 1921 schválenie od pápeža Benedikta XV. Zvolali kongres, ktorý sa začal vo švajčiarskom Fribourgu 19. júla 1921. Zúčastnili sa vedúce osobnosti študentov z 23 krajín z Európy, ale aj z iných kontinentov – Spojené štáty americké, Argentína a Holandská India (dnešná Indonézia). Tu založili združenie s názvom Pax Romana s predstavou, že študenti budú pracovať v znamení hesla „Pax Christi v Regno Christi“. Za prezidenta združenia zvolili Maxa Gresslyho. V auguste roku 1921, krátko po prvom kongrese, sa konalo stretnutie v Ravenne, na ktorom bol ústrednou osobnosťou dnes už blahoslavený Pier Giorgio Frassati. Druhý kongres sa konal v roku 1922 znova vo Fribourgu (*Dvadsať*, s. 118; *Foundation; Pax Romana*).

Na kongrese Pax Romana, ktorý sa konal vo februári 1923 vo Varšave, sa zúčastnila delegácia ÚSKŠ pod vedením Jozefa Španku a prišla aj delegácia českých katolíckych študentov (*Dvadsať*, s. 117 – 118).

V Pešťbudíne (Budapešť) sa konal kongres Pax Romana 19. až 25. augusta 1924. ÚSKŠ tam prezentoval jeho predsedu Martin Sokol. Žiadosť o prijatie ÚSKŠ za prijatie slovenských katolíckych študentov z Česko-Slovenska za členstvo v Pax Romana prečítal čestný predseda kongresu, čanádskejší biskup, Gyula Glattfelder. Ústredie Slovenského katolíckeho študentstva sa vtedy stalo riadnym členom tejto medzinárodnej organizácie (Ďurica 2003, s. 320; *Dvadsať*, s. 5, 118; Mikuš 1933, s. 590; *Ústredie; Ústredie 1930*, s. 27).

Kongresov Pax Romana sa potom pravidelne zúčastňovala aj slovenská delegácia. Na kongrese, ktorý sa konal 5. až 8. septembra 1925 v talianskej Bologni, bola naša 32-členná delegácia, ktorú znova viedol Martin Sokol, najpočetnejšia. Účastníkom rozdávali brožúruku „La Slovaquie et la jeunesse étudiante slovaque“, ktorá obsahovala krátku históriu národa, študentského hnutia a opis našej prírody (*Dvadsať*, s. 119, 164; Mikuš 1933, s. 590; *Ústredie*).

V Amsterdame sa konal kongres 2. až 4. septembra 1926 a vo Varšave 10. až 20. augusta 1927 (Mikuš 1933, s. 590).

V anglických mestách Cambridge, Oxford a Londýn sa uskutočnil ďalší kongres 14. až 20. augusta 1928. Prišlo 26 delegácií z 19 národov. Slovenská delegácia bola najväčšia – mala 32 členov. Boli v nej aj neskorší žilinský farár, ešte ako bohoslovec, Andrej Paldan a riaditeľ žilinského dievčenského gymnázia, ešte ako kaplán v Trenčianskej Teplej, Ján Tiso (*Dvadsať*, s. 122 – 124; Mikuš 1933, s. 590).

V roku 1929 – 31. augusta až 13. septembra – sa konal kongres v španielskej Seville. Slovenskú delegáciu, ktorá mala 29 členov, viedol duchovný vodca ÚSKŠ Eugen Filkorn. Plénum kongresu poctilo ÚSKŠ dôverou a pozvali túto našu inštitúciu za riadneho člena Comité Directeur, kde ju zastupoval Dr. M. J. Zvrškovec. Z iniciatívy slovenskej delegácie tu vzniklo osobitné Združenie slavianskych katolíckych federácií (Ďurica 2003, s. 320; *Dvadsať*, s. 125, 191).

Zástupca ÚSKŠ sa zúčastnil zjazdu poľskej katolíckej mládeže Odrodzenie, ktorý sa konal v dňoch 17. až 19. novembra 1929 vo Varšave (*Ústredie 1930*, s. 28).

V bavorskom Mníchove bol kongres 27. augusta až 3. septembra 1930, vo Fribourgu 20. až 26. júna 1931 a vo francúzskom Bordeaux v júli 1932 (Mikuš 1933, s. 590 – 591).

V Luxemburgu sa konal od 5. augusta 1933 XIII. kongres Pax Romana. Pre nasledujúci rok tam zvolili za podpredsedu tejto ustanovizne Jozefa Ciekra (*Dvadsať*, s. 127 – 128; *Kalendárium*).

XIV. kongres Pax Romana v roku 1935 organizovalo ÚSKŠ spolu s Čechmi a konal sa v septembri 1935 v Prahe a v Olomouci so zájazdom do Zlína a Bratislavy a s výletom do Tatier a do Dobšinej. Kongresu sa zúčastnilo viac ako 300 zahraničných účastníkov. Tu zvolili Štefana Horvátha, ktorý bol funkcionárom spolku Tatran v Prahe, za viceprezidenta Pax Romana. Za predsedu ÚSKŠ zvolili Jozefa Kosorina (*Dvadsať*, s. 69, 72, 75, 128).

V júli 1936 sa konal kongres Pax Romana v Rakúsku – v mestách Klagenfurt, Soľnohrad a Viedeň. ÚSKŠ zastupoval Jozef Kosorin (*Dvadsať*, s. 70).

Na ďalší kongres – v roku 1937 v Paríži – prišla slovenská delegácia priamo zo zjazdu ÚSKŠ v Banskej Štiavnici. Viedol ju predseda ÚSKŠ Jozef Kirschbaum, ktorého zvolili za viceprezidenta tejto významnej svetovej študentskej organizácie (*Dvadsať*, s. 75 – 76, 81, 128).

Na kongrese v roku 1938 v Ľubľane odovzdala naša delegácia federáciám chorvátskych, slovinských a poľských akademikov ako dar reprezentačnú obrázkovú publikáciu Matice slovenskej „Slovensko“. Touto malou pozornosťou sa odvdáčili týmto bratom za neobyčajné porozumenie a pomoc, čo mládeže týchto národov dosiaľ prejavovali v medzinárodnom študentskom hnutí. Súčasne odovzdala slovenská delegácia významným jednotlivcom, predovšetkým katolíckym žurnalistom, informatívne publikácie o Slovensku v celkovej hodnote 12 000 Kčs (*Dvadsať*, s. 130).

V niektorých rokoch využila slovenská delegácia na kongresoch Pax Romana aj zájazdy. V roku 1925 odišli z Bologne do Ríma, kde vzdali hold Svätému Otcovi, obzreli si pamätnosti mesta. Na ceste domov si prezreli aj Benátky (*Dvadsať*, s. 120).

Po skončení kongresu v španielskej Seville v roku 1929 mala slovenská delegácia zájazd do Švajčiarska, Francúzska, Monaka a Talianska. Najvýznamnejšie boli návštevy Lurd a Ríma, kde ju prijal Svätý Otec. V ten deň čakalo na audienciu viacero významných osobností – vysokí úradníci a funkcionári z rozličných štátov –, Svätý Otec však dal prednosť našim študentom, ktorých prijal v osobitej miestnosti blízko svojej kaplnky. Pri tejto príležitosti prijali členovia delegácie

Oltárnu Sviatosť z rúk P. Vendelína Javorku, SJ, zakladateľa a vtedajšieho riaditeľa Collegia Russica (*Dvadsať*, s. 125, 143 - 144, 191; Mikuš 1933, s. 590; *Ústredie 1930*, s. 27 - 28).

Druhý raz prijal Svätý Otec delegáciu ÚSKŠ v auguste 1931, keď sa vracala zo švajčiarskeho Friburgu. Aj pri tejto návšteve sa našim študentom ušlo cti - pápež ich prijal na audiencii vo zvláštnej miestnosti (*Dvadsať*, s. 145 - 145; Mikuš 1933, s. 591).

Pápež Pius XI. po treťi raz prijal delegáciu ÚSKŠ na Veľkú noc v roku 1934. Mnohočlennú delegáciu viedol riaditeľ Svoradova a duchovný vodca organizácie Eugen Filkorn (*Dvadsať*, s. 75, 145 - 146).

V emigrácii

Keď po komunistickom prevrate roku 1948 bolo totalitnou mocou zakázané a mnohí jeho členovia uväznení, prenieslo svoje aktivity do exilu. Združenie slovenského katolíckeho študentstva v zahraničí vydávalo časopis Rozvoj a jeho sídlo bolo v Belgicku, neskôr v Španielsku (Rydlo).

Prvý slovenský spolok, Združenie slovenských katolíckych študentov v Madride, založili študenti roku 1950. Jeho predsedom bol Jozef M. Kolmajer. Od roku 1952 bolo sem z Paríža presídlené aj ústredie Združenia slovenského katolíckeho študentstva v zahraničí. Pobyť študentov bol z väčšej časti prechodný a obmedzený na dĺžku štúdia, čo neumožňovalo vybudovať trvalejšie stredisko pre migrantov alebo spolok s dlhšou životnosťou (*Prof. Dr. Milan Stanislav Ďurica; Slováci; Španielske kráľovstvo*).

Niekdajší študenti však už zväčša boli hotovými absolventmi vysokých škôl. V jubilejnom cyrilo-metodskom roku 1963 vzniklo v exile Ústredie slovenských katolíckych intelektuálov ako právny nástupca niekdajšieho Združenia slovenského katolíckeho študentstva v zahraničí. Táto ustanovizeň každý rok usporadúvala vo Švajčiarsku Turíčne sympóziu (Rydlo).

Ústredie slovenských katolíckych intelektuálov v zahraničí od svojho založenia pravidelne udeľovalo Veľkú zlatú cyrilo-metodskú medailu s reťazou, ktorú ako prvý dostal pápež Pavol VI. Jej autorom bol akademický sochár a medajlér medzinárodnej povesti Viliam Schiffer, v Paríži žijúci rodák z Trnavy. Laureátmi tohto prestížneho vyznamenania boli napríklad básnici Rudolf Alfonz Dilong a Gorazd Zvonický, historici Milan Ďurica, Michal Lacko, František Vnuk, politológ Jozef Mikuš, kardinál Jozef Tomko, prelát Jozef Vavrovič (Rydlo).

V Ríme sa 7. augusta 1962 konalo prvé Generálne zhromaždenie Ústredia slovenských katolíckych intelektuálov. Na ňom došlo k zlúčeniu sekcie študentov - Združenie katolíckeho študentstva v zahra-

ničí (ZKŠvZ) a akademikov do spoločnej organizácie - vtedajšieho ÚSKI. Ďalšie generálne zhromaždenia sa konali - zasa v Ríme - 12. septembra 1963, 3. júla 1966 a 4. júla 1971. Piate sa uskutočnilo 30. júla 1977 v nemeckom Känigsteine. Vo švajčiarskom Dullikene sa 6. júna 1981 konalo šieste Generálne zhromaždenie Ústredia slovenských katolíckych intelektuálov. Všeobecne možno činnosť ÚSKI od roku 1962 charakterizovať vo forme troch vývojových fáz. Obdobie 1962 až 1971 predstavuje fázu zachovania prítomnosti mena slovenskej organizácie na medzinárodnom fóre Pax Romana. Počas rokov 1971 až 1977 išlo o fázu oživovania činnosti na úzkej báze niekoľkých jednotlivcov, najmä funkcionárov. Roky 1977 až 1981 možno právom nazvať fázou pracovného štartu na širšej báze.²

Literatúra

ĎURICA, M.S. (2003): *Dejiny Slovenska a Slovákov v časovej následnosti faktov dvoch tisícročí*. Bratislava, Lúč.

DVADSAŤ ROKOV BOJA A PRÁCE SLOVENSKEHO KATOLÍCKEHO ŠTUDENTSTVA. *Almanach Ústredia slovenského katolíckeho školstva (1940)*. Bratislava, ÚSKŠ.

FOUNDATION OF PAX ROMANA. http://miec-imcs.org/en/?page_id=132.

GREČKOVÁ, K.: *Jozef Cieker a jeho úloha v diplomacii prvej Slovenskej republiky* (bakalárska diplomová práca). https://is.muni.cz/th/263332/ff_b/Posobenie_Dr._Jozefa_Ciekera_v_diplomacii_prvej_Slovenskej_republiky.txt.

HISTÓRIA KATOLÍCKEHO ŠTUDENTSTVA NA SLOVENSKU : <http://www.istropolitan.sk/kto-sme/historia-katolickeho-studentstva-na-slovensku/>.

HOLLÝ, K. (1922): *Pamätník sjazdu katolíckeho študentstva, konaného v dňoch 14. a 15. augusta 1921 v Žiline*. Brno.

JUDÁK, V., ČEKOVSKÁ, E. (1996): *Prehľadné cirkevné dejiny*. Bratislava, Lúč.

KALENDÁRIUM VÝZNAMNÝCH VÝROČÍ OSOBNOSTÍ ORAVY V ROKU. *Priateľ knižnice, 1/2012, s. 18*. http://oravskakniznica.sk/wp-content/uploads/2014/11/priatel_kniznice_2012_1.pdf

KAŠŠOVIČ, J. (1933): Svoradov, katol. vysokoškolský internát v Bratislave. In: *Katolícke Slovensko. Na pamiatku tisícročného jubilea blaženého zvestovania Kristovej viery nášmu národu slovenskému, keď založil prvú kresťanskú svätyniu slovenský knieža v Nitre 833 - 1933*. Trnava, Spolok sv. Vojtecha, s. 593 - 597.

LETZ, R. (2000): Filkorn, Eugen. In: *Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska*. Bratislava, LÚČ, s. 339 - 340.

MIKUŠ, J. (1933): Ústredie slovenského katolíckeho študentstva. In: *Katolícke Slovensko. Na pamiatku tisícročného jubilea blaženého zvestovania Kristovej viery nášmu národu slovenskému, keď založil prvú kresťanskú svätyniu slovenský knieža v Nitre 833 - 1933*. Trnava, Spolok sv. Vojtecha, s. 588 - 592.

² Pozn. redakcie: Autor textu dodal aj okolo 30 fotografií z histórie ÚSKI. Záujemcom - členom ÚSKI ich môžeme v elektronickej podobe poslať výhradne pre ich súkromnú potrebu. Adresa na kontakt: betak@savba.sk

OCENENIA ÚSKI-USKI: http://www.uski.sk/frames_files/cmm.htm.

ORSZÁGH-HVIEZDOSLAV, P.: *Básne príležitostné (Vatra)*. http://zlatyfond.sme.sk/dielo/132/Orszagh-Hviezdoslav_Basne-prilezitostne/25#ixzz3cApm80pg.

PAX ROMANA (organization): [http://en.wikipedia.org/wiki/Pax_Romana_\(organization\)#History](http://en.wikipedia.org/wiki/Pax_Romana_(organization)#History).

PRAMEŇ: <http://bibliofilie.webnode.sk/pramen/>.

PROF. DR. MILAN STANISLAV ĎURICA SDB: <http://www.osobnosti.sk/index.php?os=zivotopis&ID=59394>

RIADITEĽ SVORADOVA EUGEN FILKORN O PRÍCHODE LAZARISTOV NA SVORADOV A ICH ČINNOSTI: http://sk.wikipedia.org/wiki/Svoradov#Riadite.C4.BE_Svoradova_Eugen_Filkorn_o_pr.C3.ADchode_lazaristov_na_Svoradov_a_ich_C.4.8Dinnosti.

RYDLO, J.M.: *Jubilejné XXV. sympóziu Ústredia slovenských katolíckych intelektuálov v zahraničí*. <http://www.kultura-fb.sk/new/old/archive/12-3-4.htm>.

SBĚRATELSTVÍ / ODBORNÉ ČLÁNKY / PŘEHLED DENNÍCH RAZÍTEK AUTOPOŠT Z LET 1937-1944.: ÚSTREDIE SLOVENSKEHO KATOLÍCKEHO ŠTUDENTSTVA. http://www.burda-auction.com/cz/sberatelstvi/odborne-clanky/show/77/prehled-dennich-razitek-autopost-z%C2%A0let-1937_1944/.

SLOVÁCI V ŠPANIELSKU: <http://www.slovania.es/index.php/sk/slovaci-v-spanielsku/slovaci-v-spanielsku>.

SPOMIENKY VENDELÍNA BEZÁKA (1908-2000): <http://www.narmyslenka.cz/view.php?cislocianku=2002080005>.

STANO, V. (2012): *Osudné dni marca 1939. Osobné svedectvo účastníka deja*. Bratislava, Lúč.

SVETSKÍ HUMANISTI A OBRANA DEMOKRACIE PŘED NEOĽUDÁCTVOM. <http://slovakia.humanists.net/celkon10.htm>.

SVORADOV: <http://sk.wikipedia.org/wiki/Svoradov>.

ŠPANIELSKÉ KRÁĽOVSTVO: <http://www.slovenskezahranicie.sk/sk/stranka/53/spanielske-kralovstvo>

ÚSTREDIE SLOVENSKEHO KATOLÍCKEHO ŠTUDENTSTVA. http://sk.wikipedia.org/wiki/Ustredie_slovenskeho_katolickeho_studentstva.

ÚSTREDIE SLOVENSKEHO KATOLÍCKEHO ŠTUDENTSTVA. ZPRÁVA ZA ROK 1929-1930 (1930): Bratislava, Jednota.

*RNDr. Ľubomír Viliam Prikryl, CSc.
Antona Bernoláka 27
040 01 Žilina*

RNDr. Ľ. V. Prikryl, CSc. je geograf a historik. Bol vedeckým pracovníkom Historického a neskôr Geografického ústavu SAV, kde sa zaoberal dejinami geografie a príbuzných disciplín na Slovensku. V súčasnosti, už dôchodca, pôsobí v Žiline ako farský kronikár a historik. Okrem toho spolupracuje s Inštitútom Communiu pri Biskupskom úrade v Žiline a je podpredsedom ÚSKI.